

**Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcijai
prie Lietuvos Respublikos Prezidentūros kanceliarijos
S. Daukanto a. 3, Vilnius**

Pareiškėja: **VšĮ „Versmės“ leidykla,**
Geležinkelio g. 6, Vilnius
kodas 122732630
Atsiskaitomoji sąskaita Nr. LT0272900000054671
AB Parex bankas
Banko kodas 112021619

**Pareiškėjo
atstovė:** **Advokatė Jurgita Judickienė**
Advokatų kontora J.Judickienė ir partneriai JUREX
Kražių g. 4, LT-01108 Vilnius

PRETENZIJA

Dėl supaprastinto atviro konkurso sąlygų

VšĮ „Versmės“ leidykla susipažino su Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcijos prie Lietuvos Respublikos Prezidentūros kanceliarijos (toliau – perkančioji organizacija) organizuojamo supaprastinto atviro konkurso dėl Lietuvos istorijos ir kultūros sričių leidinių parengimo ir išleidimo paslaugų pirkimo sąlygomis.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 120 straipsnio 1 dalį tiekėjas, kuris mano, kad perkančioji organizacija nesilaikė šio įstatymo reikalavimų ir tuo pažeidė ar pažeis jo teisėtus interesus, turi teisę iki pirkimo sutarties sudarymo pareikšti pretenziją perkančiajai organizacijai dėl perkančiosios organizacijos veiksmų ar priimtų sprendimų. Pretenzijos pateikimo terminą nustato Viešųjų pirkimų įstatymo 121 straipsnio 1 dalis, pagal kurią pretenzija pateikiama perkančiajai organizacijai raštu per 5 dienas nuo dienos, kurią tiekėjas sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisėtų interesų pažeidimą.

Atsižvelgiant į tai, kad pretenzijos pateikimo laikas nėra praleistas, pareiškėja teikia perkančiajai organizacijai pretenziją dėl aukščiau minėto supaprastinto atviro konkurso sąlygų.

Pirkimo dokumentų konkurso sąlygose nenurodyta galimybė kreiptis į perkančiąją organizaciją dėl paaiškinimų, nei tokių paaiškinimų teikimo tvarka. Dėl to šių aplinkybę vertiname kaip draudimą kreiptis dėl paaiškinimo, nes viešojo pirkimo kaip teisinio santykio imperatyvaus reguliavimo metodas suponuoja, jog šiame teisiniame santykyje dispozityvumo, t.y. galimybės santykių dalyviams rinktis galimą elgesio variantą, nėra, dėl ko ir nesant konkurso sąlygose galimybės kreiptis dėl jų paaiškinimo, toks kreipimasis yra negalimas. Dėl šių priežasčių savo pastabas dėl konkurso sąlygų neatitikimo teisės aktų reikalavimams teikiame šioje pretenzijoje dėl supaprastinto atviro konkurso sąlygų.

Viešųjų pirkimų įstatymo 20 straipsnis nustato pirkimo dokumentų turinio reikalavimus ir nurodo, kad organizuojamo konkurso dokumentuose turi būti pateikta visa informacija apie pirkimo sąlygas ir procedūras. Šios nuostatos tinkamas įgyvendinimas, pasireiškiantis detalios ir išsamios informacijos pateikimu pirkimo dokumentuose, užtikrina viešojo pirkimo procedūrų vykdymo teisėtumą, sąžiningumą ir skaidrumą.

Viešųjų pirkimų įstatymo 4 straipsnis įtvirtina pagrindinius viešųjų pirkimų principus ir nurodo, kad perkančioji organizacija turi užtikrinti, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. Šių principų taikymas garantuoja, kad viešasis pirkimas bus vykdomas nepažeidžiant dalyvaujančių konkurse ir pateikusių pasiūlymus teikti tam tikras paslaugas ar atlikti

tam tikrus darbus pagal perkančiosios organizacijos nustatytas pirkimo sąlygas asmenų teisių ir jų teisėtų lūkesčių. Šių principų nesilaikymas reiškia, kad konkurso laimėtojas bus nustatytas nesilaikant teisės aktų nuostatų, vykdomas viešasis pirkimas bus pripažintas neteisėtu.

Perkančiosios organizacijos pirkimo dokumentuose dviprasmiškų nuostatų pateikimas, būtinų sąlygų nebuvimas, nenuoseklus konkurso sąlygų išdėstymas padidina nepagrįsto ir diskriminuojančio pasiūlymų vertinimo riziką, sudaro prielaidas nesąžiningo ir neteisėto konkurso rezultato ir jo nugalėtojo paskelbimui.

1. Analizuojant perkančiosios organizacijos konkurso sąlygas pasiūlymų vertinimo dalyje, nustatyta, kad šiame konkurse pateikti pasiūlymai bus vertinami atsižvelgiant į ekonominio naudingumo ir kitus, žemiau pateiktus Konkurso sąlygų 39 punkte išdėstytus, kriterijus:

- mokslinę vertę, monografiškumą (0-20 balų);
- mokslinį ir kultūrinį aktualumą bei naujumą (0-20 balų);
- pagrįstumą ir įgyvendinimo realumą (0-15 balų);
- leidinio parengimo būklę (0-5 balai);
- kainą (0-40 balų).

Kaina, kaip konkurso pasiūlymų vertinimo kriterijus, gali būti įvertinta ir apskaičiuota tiksliai, priklausomai nuo nustatyto jos apskaičiavimo metodo. Konkurso sąlygose kainos apskaičiavimas nėra reglamentuotas, tačiau šio kriterijaus apskaičiavimą detaliau nustato Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-02-26 įsakymu Nr. 1S-25 patvirtintos Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos (toliau – Metodika) 16 punktą, kur nurodyta, kad konkurso pasiūlymo kaina balais apskaičiuojama mažiausiai pasiūlytos kainos ir vertinamo pasiūlymo kainos santykį padauginant iš kainos lyginamojo svorio.

Išanalizavus konkurso sąlygas, yra visiškai neaišku, kaip ir kokių metodų pagalba bus apskaičiuoti kainos įvertinimo balai. Neaišku, ar kainos vertinimas priklausys nuo prašomos leidiniui sumos dydžio, ar nuo paties projekto vertės (sąmatos). Kadangi kainos apskaičiavimo būdas nėra nustatytas ir reglamentuotas konkurso sąlygose, vienintelis paaiškinimas, kaip šis kriterijus bus paskaičiuotas, yra subjektyvus ir abstraktus Viešojo pirkimo komisijos narių vertinimas. Akivaizdu, kad didžiausią lyginamąjį svorį turinčio kriterijaus vertinimas remiantis tik subjektyvia komisijos narių nuomone yra akivaizdžiai neteisėtas ir pažeidžia imperatyvias Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas bei šiame įstatyme įteisintus viešųjų pirkimų procedūrų pagrindinius principus.

2. Svarbu pažymėti ir tai, kad šiame konkurse yra fiksuojama tam tikro dydžio konkursinio pasiūlymo kaina, tačiau iš konkurso laimėtojo gali būti perkama tik dalis jo pasiūlymo, apie tai niekur neužsimeriant konkurso sąlygose. Sutarties projekte perkančioji organizacija įsipareigoja sumokėti teikėjui iki 100 procentų paslaugų vertės sumos. Todėl yra visiškai neaišku, apie kokias kainas yra kalbama šiame konkurse, tuo labiau neaišku, kaip šis kriterijus bus vertinamas ir kaip bus skirstomi atitinkami kainos vertinimo balai konkurso dalyviams (pretendentams).

Atkreipiame dėmesį, kad konkurso laimėtoju bus mokama ne jo nurodyta pasiūlymo, kurį įvertinus, Konkurso komisija pripažins geriausiu pasiūlymu, kaina, o galimai tik dalis šios kainos, kuri priklausys nuo pasiūlytų paslaugų bendros vertės bei nuo gautų iš valstybės biudžeto lėšų dydžio. Toks konkurso organizavimas, kai nėra aiškiai nurodoma perkama paslauga bei jos apimtys, prieštarauja Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatoms bei jame įtvirtintiems konkurso organizavimo pagrindiniams principams. Faktiškai konkurso sąlygose yra nurodytas dalinis leidinių išleidimo finansavimas, tačiau tai nėra tiksliai nurodoma pirkimo dokumentuose, be to, neaišku, kokia apimtimi ir tvarka bus vykdomas toks paslaugos pirkimas. Šios konkurso sąlygų nuostatos turi būti pakoreguotos ir patikslintos, priešingu atveju, tai bus pagrindas laikyti konkurso sąlygas neteisėtomis.

3. Be jau nurodytojo, kad Pirkimo dokumentuose nenurodyta pilna ir teisės aktų pagrindu reikalaujama informacija, kuri yra būtina tinkamai paruošioms konkurso sąlygoms, Pirkimo dokumentuose nėra nurodytas kainų vertinimo būdas, nėra aptarta ir pačios kainos sąvoka, lieka neaišku, kieno konkrečiai kaina yra vertinama (ar projekto sąmatos, ar finansuojamos dalies

kaina ar pan.), nėra aišku, kaip turi būti apskaičiuota ir išreikšta pasiūlymo kaina, taip pat nenurodyta ir perkamos paslaugos apimtis bei lėšų paskirstymo atskiriems projektams kriterijai. Pirkimo dokumentuose nenurodyta, kaip bus paskirstomos lėšos, nenustatyta jokios lėšų paskirstymo metodikos.

4. Pagal Metodikos 7 ir 23.7 punktų nuostatas, ekonominiam pasiūlymų naudingumui įvertinti pasirenkama kaina ir tik tie kriterijai, kurie žymiai padidina perkamo objekto naudojimo efektyvumą. Vieni kriterijai gali būti išmatuojami, kiti, kurių negalima išreikšti konkrečiais natūriniais vienetais – įvertinami ir jų reikšmė nustatoma ekspertinių vertinimų metodais.

Akivaizdu, kad pagal šio konkurso pirkimo dokumentus svarbiausiu vertinimo kriterijumi gali būti subjektyvi vertinimo komisijos nuomonė dėl pateikto kūrinio unikalumo vertinimo. Komisiją sudaranti organizacija turi teisę kviešti ekspertus - dalyko žinovus konsultuoti klausimu, kuriam reikia specialių žinių.

Atsižvelgiant į tai, yra labai svarbu konkurso sąlygose nurodyti, ar bus naudojamas ekspertinis vertinimo metodas, jei bus, tai siekiant užtikrinti vertinimo nepriklausomumą bei objektyvumą, būtina nurodyti, kokie ekspertai bus kviečiami vertinti tam tikrus pateiktų pasiūlymų klausimus.

Pažymėtina, kad tam tikros sąlygos, pastabos ir išimtys pirkimo dokumentuose nurodytos labai dviprasmiškai ir abstrakčiai, dėl ko jų taikymo teisėtumo klausimo nagrinėjimas yra gan sudėtingas ir painus. Konkurso sąlygose daug dėmesio skiriama pasiūlymų atmetimo pagrindų nustatymui ir reglamentavimui, tačiau aiškių vertinimo kriterijų bei vertinimo tvarkos nebuvimas suteikia galimybę perkančiajai organizacijai manipuluoti pateiktų pasiūlymų vertinimo klausimais, neskaidriai ir nesąžiningai vykdyti organizuoto viešojo pirkimo procedūras.

Darytina išvada, kad konkurso sąlygos parengtos netinkamai, sudaro prielaidas nesąžiningo sprendimo dėl konkurso rezultatų priėmimui ir dėl to prieštarauja Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis.

Atsižvelgdami į nurodytas aplinkybes ir vadovaudamiesi Viešųjų pirkimų įstatymo 120 bei 121 straipsniais,

prašome:

- patikslinti Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcijos prie Lietuvos Respublikos Prezidentūros kanceliarijos organizuojamo supaprastinto konkurso dėl Lietuvos istorijos ir kultūros sričių leidinių parengimo ir išleidimo paslaugų pirkimo aukščiau nurodytas konkurso sąlygas, kad jos nepažeistų imperatyvių teisės aktų reikalavimų bei suteiktų pagrindą tinkamai realizuoti pretendentų teises dalyvauti šiame konkurse ir tikėtis jo sąžiningo, teisėto bei objektyvaus vertinimo.

PRIDEDAMA: Išrašas iš teisinių paslaugų teikimo sutarties.

Advokatė

Jurgita Judickienė

Vilnius, 2008 m. sausio 8 d.